

Českému ani slovenskému stavebníctvu lepšie časy zatiaľ nehrozia

Author: SF / Juraj Pokorný | Published: 27.04.2010

Pokles výkonov a vyťažnosti kapacít

Predstavitelia stavebných subjektov v ČR očakávajú celoročný pokles domáceho stavebníctva o päť percent. Porovnanie s vlaňajšími výsledkami naznačuje, že tento rok by mal byť pre ťažko skúšané odvetvie ešte náročnejší.

Z výpovedí oslovených firiem zároveň vyplýva, že za najefektívnejší spôsob získania zákazky považujú osobné kontakty, a nie výberové konania, ktoré sú z ich pohľadu „podpriemerne transparentné“. Tieto a ďalšie zistenia priniesli závery Kvalitatívnej štúdie českého stavebníctva 2010 spoločnosti CEEC Research z 15. apríla 2010, pripravenej v spolupráci s KPMG ČR, Ipsos Tambor, Credos, BenchCom a Korado. Zakladá sa na štruktúrovaných telefonických rozhovoroch s vybranou vzorkou 100 stavebných spoločností pôsobiacich v stavebnom sektore ČR.

„Výsledky aktuálneho výskumu ukazujú, že pokles českého stavebníctva ešte stále nedosiahol svoje dno. Súčasný nízky dopyt, a to ako súkromný, tak aj verejný, má celkom zreteľný vplyv na pokles výkonu stavebných spoločností a na zníženie vyťažnosti ich kapacít. Sentiment medzi ich predstaviteľmi aktuálne neukazuje na potenciálne zlepšenie, ani na návrat k stabilným rastom v najbližšom horizonte. Naopak, optimalizácia a reštrukturalizácia budú jedinými z kľúčových tém českého stavebníctva v roku 2010,“ zdôraznil riaditeľ spoločnosti CEEC Research Jiří Vacek.

Prioritou zvýšenie efektivity fungovania

Kuriózne je, že veľké stavebné spoločnosti sú vo svojich prognózach poklesu (7 %) pesimistickejšie ako stredné a malé firmy (4,5 %), pričom zástupcovia inžinierskeho staviteľstva očakávajú väčší pokles (5,2 %) než pozemného staviteľstva (4,7 %). Hlboko tiež upadla sebadôvera stavebných spoločností. 30 % z nich (oproti 11 % v januári) dnes nevie predpovedať vývoj svojej pozície na trhu, čo poukazuje na výrazný nárast neistoty, ktorá sa najmarkantnejšie (44 %) prejavuje v segmente inžinierskeho staviteľstva.

Prieskum odhalil ďalší pokles vo vyťažnosti kapacít stavebných firiem v porovnaní so septembrom 2009 a januárom 2010 (teraz 74 % oproti 76 % v januári). 48 % respondentov uvádza, že má menej zákaziek ako pred rokom. „Faktorom, ktorý vyplýva z nadbytku ponuky kapacít nad dopytom, je pochopiteľná snaha investorov o dosiahnutie čo najnižšej ceny, čo vedie v mnohých prípadoch k cenám pod úrovňou reálnych nákladov. To bude pre čoraz väčší počet podnikateľov likvidačné,“ varuje Jiří Požár, predseda Krajskej stavebnej spoločnosti SPS Pardubického kraja.

Všetci respondenti uvádzajú, že sú obmedzení vo svojom raste, pričom za hlavné obmedzenie označujú nedostatočný dopyt, potom byrokráciu, tvrdú konkurenciu a ťažkosti s financovaním. Hlavnou prioritou pre všetky opýtané spoločnosti zostáva aj naďalej zvýšenie efektivity ich fungovania (100 %), ďalej skvalitnenie výberu dodávateľov, projektový manažment a plánovanie, optimalizácia financovania i nákupných procesov.

Slovensko sa síce dna nedotklo, ale...

Správa tej istej spoločnosti z 25. februára 2010 nebola pritom voči stavebnému rezortu na Slovensku o nič

zhovievavejšia. Výsledky rozhovorov s predstaviteľmi slovenských stavebných spoločností naznačili, že rok 2010 bude náročný a do istej miery i prelomový. Šéf CEEC Research Jiří Vacek sa domnieva, že aj keď sa slovenské stavebníctvo momentálne nachádza v ranejšej fáze vývoja ekonomického cyklu ako stavebníctvo české, vážnosť situácie je pre obidve krajiny spoločná.

Závery Kvartálnej analýzy stavu a vývoja slovenského stavebníctva 02/2010 spoločnosti CEEC Research (s podporou KPMG Slovensko, Ipsos Tambor, Rigips, Phoenix-Zeppelin, Zväzu stavebných podnikateľov Slovenska a veľtrhu Coneco 2010) nepôsobia nijako prevratne - očakávania respondentov obsahujú prevažne rovnaké pochmúrne motívy, aké sa už dlhší čas v nezmenenej verzii opakujú: pokračovanie poklesu stavebnej produkcie (o 3,2 %), priemernej vyťaženia kapacít (65 % aktuálne, 78 % v roku 2009 a 92 % v roku 2008), sebadôvery - v protiklade s nárastom byrokracie, neistoty či nedostatkom finančných prostriedkov a dopytu. Zvýšenie efektivity vlastného fungovania (99 % firiem) a optimalizácia financovania (86 % firiem) sú pre ne kľúčové priority na nasledujúcich 12 mesiacov.

Samotná technika kvartálneho analyzovania slovenského stavebníctva spočíva v štruktúrovaných telefonických rozhovoroch s vybranou vzorkou 70 stavebných spoločností na Slovensku. Svojím širokým rozsahom i počtom užívateľov je tento výskum podľa Vaceka najväčším v celom regióne strednej a východnej Európy. Popri štandardnej analýze tiež ponúka podrobné informácie o postojoch v dvoch hlavných segmentoch slovenského stavebníctva: očividne pesimistickejšie sú firmy z oblasti inžinierskeho staviteľstva, kde pokles tržieb očakáva 55 % opýtaných. V pozemnom staviteľstve je situácia o niečo optimistickejšia (37 %).

Stabilizácia a návrat k rastu podľa oslovených spoločností nenastanú skôr ako v roku 2011. Možno sa hlbšie ku koreni problému dopátra Kvalitatívna štúdia slovenského stavebníctva 2010, ktorá má ako ďalšia publikácia CEEC Research vyjsť koncom mája 2010.

... jeho stavebný sektor medzimesačne rástol

I napriek výraznému prepadu tohto odvetvia slovenskej ekonomiky v roku 2009 (o 11,3 %) sa objavujú aj čriepky optimizmu, ktorý ani zďaleka neznamená obrat kurzu, ale aspoň poteší. Podľa štatistického úradu EÚ Eurostat sezónne upravená stavebná produkcia slovenských stavebných podnikov vo februári medzimesačne, teda oproti januáru, vzrástla o 0,4 %, kým v eurozóne klesla o 3,3 % a v rámci celej Európskej únie o 2,9 %. V porovnaní s februárom 2009 klesla o 19,7 %, čo znamená väčší prepad oproti eurozóne (15,2 %) i celej EÚ (10,2 %). V rámci členských krajín EÚ, z ktorých boli štatistické údaje k dispozícii, produkcia stavebného sektora podľa prvého odhadu Eurostatu vo februári medzimesačne v 7 štátoch klesla, v 5 vzrástla a v ČR zostala na nezmenenej úrovni. Najväčšie medzimesačné prírastky zaznamenali v Maďarsku (6 %), Portugalsku (1,4 %) a v Nemecku (o 1 %). V medziročnom porovnaní stavebná produkcia klesla v 12 štátoch a zväčšila sa iba vo Veľkej Británii (o 5 %).

CEEC Research (Výskum potenciálu stavebníctva v krajinách strednej a východnej Európy) je najväčším prieskumom stavebníctva v tomto regióne. Bol založený v roku 2005 a odvtedy bezplatne poskytuje štúdie o aktuálnom stave a očakávanom vývoji stavebníctva v 10 krajinách strednej a východnej Európy.

KPMG predstavuje globálnu sieť spoločností poskytujúcich profesionálne služby vo sfére auditu, daní a poradenstva. Jej členské firmy pôsobia v 144 krajinách a zamestnávajú vyše 137 000 odborníkov. KPMG Slovensko je nezávislým členom medzinárodnej siete KPMG a na Slovensku pôsobí od roku 1991. V súčasnosti zamestnáva viac ako 300 ľudí a má 12 partnerov.

Zdroj - CEEC Research, KPMG

Ilustračné foto - archív SF a autor

